

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/206/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7718200699
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7718200699.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členov senátu JUDr. Viery Bodnárovej a JUDr. Táne Veščíčkovej v spore žalobcu: I. Š.D., E.. XX. X. XXXX, I. K. A., Z.. G. XXXX/X, zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom v Michalovciach, Topolianska 2829/174, proti žalovanej: POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 18. 03. 2019 č.k. 19Csp/18/2018-173 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zastavil konanie v časti o určenie, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20. 12. 2013 je bezúročná a bez poplatkov. Konanie v časti o určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 200 eur zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením zo dňa 23. 02. 2018.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ sa žalobca domáhal určenia, že predmetná zmluva je bezúročná a bez poplatkov, dospel k záveru, že konanie je potrebné v tejto časti v zmysle § 230 C.s.p., zastaviť. Zistil totiž, že o tomto nároku už bolo právoplatne rozhodnuté v rozhodcovskom konaní vedenom pod sp. zn. SRSAspA 15328/16 rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave, Vanšovej 2, ktorým bolo uložené žalovanému (v tomto konaní žalobcovi) zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) úrok vo výške 131,56 eur, úrok z omeškania vo výške 5,99 eur, zmluvnú pokutu vo výške 33 eur, poplatok za upomienku vo výške 10 eur a trovy mediačného a rozhodcovského konania, v splátkach po 80 eur mesačne za podmienok stanovených týmto rozhodcovským rozsudkom. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27. 02. 2017 a vykonateľnosť dňa 03. 04. 2017. Žalovaný (v tomto konaní žalobca) rozhodcovský rozsudok prevzal osobne dňa 16. 11. 2016. Žalobca preukázateľne nevyužil zákonné prostriedky v rámci rozhodcovského konania na zvrátenie jeho výsledku a nevyužil ani možnosť zrušenia rozhodcovského rozsudku prostredníctvom žaloby na súd v zmysle § 45 zák. č. 335/2014 Z.z. Toto právoplatné a vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu na plnenie zo zmluvy, vo vzťahu ku ktorej sa žalobca domáha určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Preto konanie súd prvej inštancie v tejto časti zastavil.

3. Súd z rozhodcovského spisu zistil, že v rozhodcovskom rozsudku sa rozhodca vysporiadal aj so svojou právomocou vec rozhodnúť v nadväznosti na uzatvorenú rozhodcovskú zmluvu. Súd zhodne s rozhodcom dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je platná. Je uzatvorená písomne na samostatnej listine, žalobcovi nebola odňatá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde (§ 53 ods. 4 písm. r) OZ), bol poučený o tom, čo je rozhodcovské konanie a bol poučený aj o možnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku alebo podania žaloby o jeho zrušenie na príslušnom súde. Súd poukázal aj na ustanovenie § 30 zák. č. 335/2014 Z.z., ktoré umožňovalo žalobcovi v rámci rozhodcovského konania podať námietku právomoci rozhodcovského súdu, o ktorej by rozhodoval súd. Rozhodca sa vysporiadal aj s postupom žalovaného pred podaním žaloby po prijatí nového právneho predpisu týkajúceho sa spotrebiteľských rozhodcovských konaní podľa § 73 ods. 8 zák. č. 335/2014.

4. Pokiaľ sa žalobca domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, uzavretej dňa 20. 12. 2013 k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX, súd prvej inštancie vychádzajúc z ust. § 137 písm. d) C.s.p. sa zaoberal predovšetkým otázkou prípustnosti takejto žaloby na určenie právnej skutočnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonným inštitútom zabezpečenia plnenia hlavného záväzku z úverovej zmluvy. Z takýchto záväzkov pri prijatí nového procesného kódexu je možné žalovať len plnenie, ak osobitné predpisy neurčujú inak. O povinnosti žalobcu ako účastníka záväzkového vzťahu plniť z danej úverovej zmluvy už bolo právoplatne rozhodnuté, preto žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Žaloba o určenie právnej skutočnosti je vylúčená, ak na ňu osobitný predpis výslovne neodkazuje. V danom prípade súdu prvej inštancie nebol známy žiaden právny predpis umožňujúci podať takúto určovaciu žalobu. Týmto predpisom nie je ani zák. č. 250/2007 Z.z., konkrétne ust. § 3 ods. 5 tohto zákona, lebo samotným uzatvorením dohody nedochádza u spotrebiteľa k porušeniu jeho práv ustanovených zákonom a ani z tohto ustanovenia nevyplýva bližšie špecifikovaná žaloba. Na základe týchto úvah žalobu o určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, zamietol.

5. Rovnako zamietol aj žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 200 eur, keď uzavrel, že danú zmluvu nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

6. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie v tej súvislosti konštatoval, že strany sporu uzavreli dňa 20. 12. 2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou bol žalobcovi poskytnutý úver v sume 350,00 eur a nákladmi spotrebiteľa vo výške 346 eur. Žalobca sa zaviazal tento úver spolu s nákladmi vrátiť do 20. 12. 2014. Na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľ žalobcu vykonal zrážky z jeho mzdy v celkovej výške 758,28 eur. Ku dňu podania návrhu žalovanej na začatie rozhodcovského konania, žalobca z úverovej zmluvy uhradil sumu 610,75 eur. Nakoľko rozsudok rozhodcovského súdu je právoplatný, podľa názoru súdu v tomto konaní už nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť rozsudku, keďže tento rozhodcovský rozsudok má účinky právoplatného rozsudku všeobecného súdu. Súčasťou rozhodovania rozhodcovského súdu bolo aj posudzovanie daného záväzkového vzťahu, z ktorého bolo právo uplatnené. Vychádzal z toho, že rozhodcovský súd skúmal aj prípadnú platnosť alebo neplatnosť úverovej zmluvy, či existenciu neprijateľných zmluvných podmienok. Žalobca bol v tomto rozhodcovskom konaní nečinný napriek tomu, že rozhodcovský súd mu doručil výzvu na vyjadrenie k návrhu a aj samotný rozhodcovský rozsudok.

7. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie vyvodil záver, že o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka je možné uvažovať len vtedy, ak by žalobca plnil nad rozsah povinností uložených rozsudkom, nakoľko všetky plnenia prijaté do rozhodnutia rozhodcovského súdu boli posudzované v rámci konania pred rozhodcom a tvoria prekážku veci rozhodnutej. Žalobca nepreukázal, že by žalovanému plnil nad rámec uložený rozhodcovským rozsudkom, teda bez právneho dôvodu. Z tohto dôvodu jeho nárok nemožno považovať za opodstatnený. Po doručení rozhodcovského rozsudku žalobcovi dňa 16. 11. 2016 vykonal zamestnávateľ žalobcu zrážky zo mzdy v celkovej sume 114,91 eur vrátane zrážky za mesiac november 2016. Rozhodcovským rozsudkom bol žalovanému priznaný voči žalobcovi nárok v celkovej výške 170,55 eur, preto je zrejmé, že žalobca neuhradil viac, ako bolo uložené týmto rozhodcovským rozsudkom. Keďže žalobca nepreukázal, že by sa žalovaný na jeho úkor bez dôvodne obohatil, súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v tejto časti.

8. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy konania nevznikli.

9. Rozsudkom súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením zo dňa 23. 02. 2018 v súlade s ust. § 335 ods. 1 C.s.p., nakoľko konanie bolo v časti zastavené a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá.

10. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a) až h) C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že rozsudok považuje za nezákonný, zjavne neodôvodnený, neprimerane prísny, nevyvážený a nezohľadňujúci argumenty žalobcu. Odôvodnenie rozsudku nespĺňa zákonom stanovené náležitosti v zmysle § 220 ods. 2, 3 C.s.p. Preskúvaná zmluva o úvere je nepochybne spotrebiteľskou a obsahuje neprijateľné podmienky. Zároveň je bezúročná a bez poplatkov. Súd neprihliadol na to, že rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc z rozhodcovskej doložky, ktorá má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, z ktorého dôvodu je táto neplatná. Rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, napriek tomu, že bola dohodnutá na samostatnom tlačive ako súčasť štandardnej formulárovej zmluvy, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu, keďže ho nútila, v prípade podania žaloby na rozhodcovskom súde podrobiť sa rozhodcovskému konaniu bez možnosti domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde. Namietol nezákonnosť rozhodcovského rozsudku, keďže rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Má za to, že v danom prípade nebola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci rozhodnúť. V rozhodcovskom konaní neboli zohľadnené normy na ochranu spotrebiteľa, čo je dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. j) zák. č. 264/2002 Z.z. Rozhodcovský rozsudok znie na plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. V obchodnom vestníku je neprimerane ťažké nájsť vnútorný poriadok rozhodcovského súdu a žiadať o postup podľa pravidiel, ktoré sú veľmi ťažko prístupné. Nestotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Ecdo/2/2019. Hrubá nerovnováha v právach strán dohody o zrážkach zo mzdy je daná tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľne určiť výšku dlhu. Nesúhlasil ani so zrušením neodkladného opatrenia, nakoľko týmto spôsobom je žalovanému umožnené zasiahnuť do mzdy žalobcu.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 C.s.p., z hľadísk uvedených v ust. § 379 a § 380 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

12. Rozsudok je vo svojich výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p., potvrdil.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 05. 02. 2020 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 29. 01. 2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 3 C.s.p.

14. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

15. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom sa nedopustil ani nesprávneho procesného postupu a zároveň pri jeho postupe boli splnené všetky procesné podmienky, pričom konanie nemá ani žiadnu vadu.

16. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

17. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpovede na všetky argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní. Žalobca pritom argumentuje skutočnosťami, ktoré uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

18. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnym záverom súdu prvej inštancie o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ktorá tvorí neodstrániteľnú vadu konania, pokiaľ sa žalobca domáhal určenia, že predmetná zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov. Právoplatný rozhodcovský rozsudok má totiž pre účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu, tak ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku. Je zrejmé, že právoplatným a vykonateľným rozsudkom rozhodcovského súdu bolo priznané žalovanému v pozícii navrhovateľa plnenie na úroky a poplatky, ako vyplýva zo samotného výroku tohto rozhodcovského rozsudku, preto v zmysle tejto prekážky nemôže súd rozhodovať o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, teda o určení, že daný úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

19. Za správny považuje odvolací súd aj názor súdu prvej inštancie, ktorých aplikáciou ust. § 137 C.s.p. dospel k záveru, že žalobca na určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou nemá naliehavý právny záujem. V tomto smere poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje.

20. Rovnako za správny považuje odvolací súd aj názor súdu prvej inštancie, že žalobcovi nevznikol voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 200 eur z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje.

21. K odvolacím námietkam žalobcu, ktorý poukazuje na neexistenciu právomoci rozhodcovského súdu vo veci rozhodnúť z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky je potrebné uviesť, že základnou podmienkou právomoci rozhodcovského súdu v spore konať a rozhodovať je platnosť rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd. Súd prvej inštancie správne po jej preskúmaní dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nemá znaky neprijateľnej podmienky. Svoje rozhodnutie v tomto smere odôvodnil podrobnejšie v ods. 4 odôvodnenia.

22. Odvolací súd je rovnako ako súd prvej inštancie toho názoru, že rozhodcovská zmluva v danom prípade nevyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania a nie je spôsobilá viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. V danom prípade bola rozhodcovská zmluva uzavretá na samostatnej listine (viď č.l. 148 spisu) a žalobca tým, že túto rozhodcovskú zmluvu podpísal vyslovil súhlas s jej uzavretím, teda vyslovil súhlas aj s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcu, že uzavretá rozhodcovská zmluva ho nútila podrobiť sa rozhodcovskému konaniu bez možnosti domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde. Z článku II. bod 3 tejto rozhodcovskej zmluvy totiž vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že ktorákoľvek zo zmluvných strán má právo odstúpiť od tejto zmluvy (rozhodcovská zmluva - poznámka odvolacieho súdu) aj bez uvedenia dôvodu, a to v lehote 10 dní od uzatvorenia tejto zmluvy. Odstúpenie od zmluvy musí byť v písomnej forme doručené v uvedenej lehote druhej zmluvnej strane. Nič teda nebránilo žalobcovi pre prípad, pokiaľ by po uzavretí danej rozhodcovskej zmluvy sa rozhodol od nej odstúpiť, takýmto právnym úkonom takto urobiť.

23. Žalobca mal možnosť brániť sa v zmysle § 45 zák. č. 335/2014 Z.z. podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorú možnosť v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote nevyužil. V dôsledku toho rozhodcovský rozsudok, tak ako už bolo skôr uvedené, sa stal právoplatným a vykonateľným exekučným titulom a zároveň prekážkou rozhodnutej veci pre toto konanie v zmysle § 230 C.s.p.

24. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vrátane výroku o trovách konania v súlade s § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol žalovaný úspešný, avšak trovy odvolacieho konania mu nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).